

OPINIONS

EL GENERAL TÉ QUI LI ESCRIU*Xavier Vinader*

12

ESTAPÉ RESPON*Toni Cañís***L'OPINIÓ DE PERE GIMFERRER***Lluís Bonada*

13

COMPTE AMB ELS DITS*Martí Domínguez*

14

EL MUSEU DE LLEIDA*Josep Pont i Sans*

15

UN LÍDER ATARÀCTIC*Joan Marí*

16

VICTÒRIA A SAN SIRO*J. J. Pérez Benlloch***BATALLA PEL VOT****NACIONALISTA***Pere Martí*

17

URNES I TEOCRÀCIA*Llibert Ferri***LA DERROTA DEMOGRÀFICA***Miquel Payeras*

18

EL FRACÀS DE LES DUES**VORERES***Glòria Marcos***'EUROVISIÓ'***Albert Closas*

19

UNA CARTA A DÉU*Joan F. Mira*

114

Al Cèsar, el que és del Cèsar. És a dir, a Teresa Pàmies el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes i a Òmnium Cultural la felicitació per haver atorgat el guardó a l'escriptora de Balaguer, una decisió que permet que molta gent es reconcilie amb un premi molt simbòlic des del punt de vista cívic i cultural, però que de tan simbòlic semblava haver oblidat que la realitat –inclosa la catalana– és diversa i plural. Potser pels seus orígens, en plena lluita antifranquista, a iniciativa de la societat civil, i també pel prestigi indiscutible de molts dels guardonats, el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes es va convertir en "el" premi per antonomàsia entre els sectors més compromesos amb la llengua i la cultura dels països de parla catalana. Però el pas dels anys, la restauració de les institucions democràtiques, l'aparició d'altres guardons prestigiosos i un cert ensopiment d'Òmnium Cultural havien començat a amenaçar el caràcter quasi "indiscutible" del Premi d'Honor, que els mateixos organitzadors van posar en perill amb decisions, si no equivocades, sí allunyades del sempre complicat però necessari consens social. Necessari, evidentment, si el Premi d'Honor volia conservar el prestigi que la societat catalana li reconeixia.

Ara, la distinció de l'escriptora Teresa Pàmies amb el premi ha significat un canvi. Premeditat, espontani o, simplement, casual. Però un canvi. Per moltíssims motius. Un dels més cridaners és que la Pàmies és la segona dona que rep el premi d'honor, al costat dels trenta-un homes que l'han rebut. Però n'hi ha més, com la seua filiació política, comunista, molt allunyada del tarannà conservador dels promotors d'Òmnium, que massa sovint havien demostrat un cert sectarisme que no es corresponia gens amb el paper que el moment històric i la societat catalana en general havia reservat a l'Òmnium i que, en altres ocasions –sens dubte–, aquesta entitat (privada) ha sabut assumir.

De tota manera, seria injust destacar únicament com a mèrits de la Pàmies la seua distància ideològica amb l'entitat organitzadora del premi. Al contrari, Teresa Pàmies ha tingut una trajectòria personal, cívica i política, mereixedora de tots els reconeixements, i una trajectòria com a escriptora que ha llegat una obra valuosíssima per la seua qualitat i, alhora, la seua naturalitat i senzillesa. La producció de la Pàmies, sense pretensions, ha fet compatible la memòria històrica i el plaer per la lectura; ha aconseguit arribar a tots els públics amb un llenguatge directe, impecable, i al mateix temps ple de sensibilitat. És, en definitiva, una de les persones més indicades per tornar a acostar el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes a la societat.

I el fet que Teresa Pàmies haja rebut el Premi d'Honor ha servit certament per posar damunt la taula les crítiques a Òmnium Cultural que en els últims anys s'havien anat dipositant en l'opinió pública, de manera sorda i potser excessivament respectuosa amb l'entitat. La mateixa escriptora, la setmana passada, a l'hora de rebre el premi, va recordar alguns personatges que l'haurien merescut però que es van quedar amb un pam de nas, i va destacar també la mínima nòmina de dones que l'han rebut.

Doncs ja era hora. El Premi d'Honor de les Lletres Catalanes recupera, d'aquesta manera, crítiques incloses, prestigi i legitimitat, com també els recupera l'entitat organitzadora, Òmnium Cultural, que malgrat tot ha demostrat que sap posar-se a l'altura que requereixen les circumstàncies, com ja va fer-ho a finals del franquisme. Que continue així.

“Un cert ensopiment d'Òmnium Cultural havia començat a amenaçar el caràcter quasi 'indiscutible' del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes”